

CLO A DRUHY CLA

ZÁKLADNÍ POJMY

- Import = dovoz, vstup zboží z nečlenského státu EU
- Export = vývoz zboží, které vystoupilo z EU do jiného nečlenského státu.
- Základní legislativní normou je Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 – Celní kodex. Tento celní kodex definuje jednotlivé druhy cla, vyměření a inkaso cla a další obchodně politická opatření vztahující se k obchodu se zeměmi mimo EU.
- Celní území EU je téměř stejné jako geografická a politická mapa Unie Celní území tvoří nejen státy EU, ale i některá území mimo Evropskou unii,
- **Celní politika je součástí společné obchodní politiky Evropské unie. V rámci ní mají jednotlivé členské státy povinnosti:**
 - Používat společný celní sazebník, nazývaný *TARIC*
 - Respektovat všechny dohody o obchodní a hospodářské spolupráci
 - V souladu s ustanovením GATT/WTO uplatňovat antidumpingová opatření
 - Clo je tedy vnímáno jako vcelku jednoduchý a snadno kontrolovatelný nástroj obchodní politiky.

CELNÍ PŘEDPISY EU

ZÁKLADNÍ CELNÍ NORMOU JE CELNÍ KODEX SPOLEČENSTVÍ, KTERÝ VYMEZUJE NÁSLEDUJÍCÍ POJMY:

- Celní území Společenství
- Celní orgány
- Celní úřady
- Celní status
- Dlužník
- Celní dohled
- Celní režim
- A mnohé další...

Funkce cla

- Fiskální funkce = clo je příjmem do státního rozpočtu, a tím zajišťuje financování státních potřeb.
- Ochranná funkce = po vyměření a inkasu dovozního cla dochází ke zvýšení cen na domácím trhu. Tím dochází k cenovému znevýhodnění zahraniční produkce a ochraně domácích výrobků proti zahraniční konkurenci.
- Funkce regulace = existují rozdílné sazby na jednotlivé komodity či pro určité státy, lze tedy ovlivnit teritoriální i zbožovou strukturu zahraničního obchodu.
- Funkce ekologická = vyšší celní sazby způsobují zamezení dovozu nežádoucího zboží.

Historie a vývoj cla

- nejstarší finanční nástroj, objevuje už ve Starověku. Dříve bylo clo vybíráno v okamžiku, kdy zboží přešlo přes geografickou hranici či jiné komerčně významné body, později se clo začalo vybírat při přechodu zboží přes celní hranici.
- Původní význam cla byl především daňový, teprve s rozvojem mezinárodního obchodu začalo plnit i některé další funkce.

Světová obchodní organizace

- „Světová obchodní organizace byla založena v roce 1995 jako nástupce Všeobecné dohody o clech a obchodu a je jediným mezinárodním orgánem zabývajícím se pravidly globálního obchodu mezi státy.
- Jádrem celého systému je zhruba 60 dohod WTO, jež vycházejí z následujících zásad: nediskriminace, volnější obchod, podpora konkurence a zvláštní dohody s méně rozvinutými zeměmi. Pravidla obchodního systému se týkají především obchodu se zbožím a službami, práv duševního vlastnictví, prověrek obchodní politiky a řešení obchodních sporů.
- Hlavním cílem je zjednodušení přístupu na mezinárodní trhy a liberalizace obchodní politiky.

Druhy cel

○ Dělení cel dle pohybu zboží.

- Vývozní, které zamezuje vývoz a používají ho především státy, které chtějí, aby zboží zůstalo na domácím trhu.
- Dovozní. Toto clo zatěžuje dovoz a zvyšuje cenu dováženého zboží. Zároveň znesnadňuje prodej na domácím trhu. V ČR tomuto clu podléhá téměř veškeré domácí zboží.
- Tranzitní, které se vztahuje na zboží převážené přes území státu, tranzitní clo se také příliš nepoužívá.

○ Dělení cel dle účelu:

- Ochranné, chrání domácí výrobce a při vysokých sazbách znemožňuje dovoz.
- Preferenční, pomocí kterého upřednostňujeme výrobky z určitého státu.
- Odvetné patří i mezi tzv. speciální cla popsaná níže.

Metody výpočtu

Při celním řízení rozlišujeme tyto metody výpočtu cla:

- Valorické clo – z celní hodnoty se vypočítá výše cla pomocí procentuální stanovené sazby. Sazba je uvedena v celním sazebníku (z latinského slova ad valorem)
- Specifické clo – fixní pevná částka stanovená na množstevní jednotku zboží
- Kombinované clo – někdy nazývané také diferencované, je kombinací dvou předešlých metod
- Pevné – platí po celé období platnosti celního sazebníku
- Proměnlivé – podle sezónnosti některých výrobků
- Celní správa České republiky

Obchodní politika

- V obchodní politice se setkáváme s mnoha restrikcemi. Jak kvantitativními, tak i kvalitativními.
- Cílem kvantitativních restrikcí je ochrana domácího prostředí. Týká se především zemědělských a potravinových výrobků. Stanoví se maximální množství dovozu a vývozu zboží. Kvalitativní restrikce mají podobu celních kvót či stropů, které podléhají nařízení vlády a čerpají se pomocí licencí. Při překročení kvót dochází k úplnému zastavení vývozu nebo dovozu.
- Kvantitativní restrikce se používají pro účely prevence. Mají formu množstevních omezení, tzv. autolimitační závazky, což je dobrovolný závazek importéra či exportéra omezit dovoz nebo vývoz konkrétní komodity.
- Státy, které spolu spolupracují v rámci mezinárodní obchodní politiky, mají úsilí koordinovat celní politiku pomocí autonomního cla. Toto clo má povahu smluvního nástroje obchodní politiky.
- V rámci obchodní politiky máme autonomní a smluvní cla. Autonomní clo je takové clo, které je stanoveno samostatným rozhodnutím určitého státu a lze ho využívat ve státech, které nejsou členem WTO. Naopak smluvní clo je určeno smlouvou, například mnohostrannou dohodou GATT.

POUŽITÉ ZDROJE

- SVOBODA, Roman. Celní řízení po novele celních předpisů. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2002, 315 s. ISBN 80-720-8336-8.
- Evropská unie. Celní kodex Unie. In: NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 952/2013. 2013. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R0952-20131030&from=CS>
- MACHKOVÁ, Hana. Mezinárodní obchodní operace /: Hana Machková, Eva Černošlávková, Alexej Sato a kolektiv. 5., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3237-4.
- BusinessInfo. Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT) [online]. 20. 12. 2002 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vseobecna-dohoda-o-clech-a-obchodu-gatt-7160.html#!&chapter=5>
- Evropská unie. DOHODA O ZŘÍZENÍ SVĚTOVÉ OBCHODNÍ ORGANIZACE. In: ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. 1994. Dostupné z: http://ec.europa.eu/translation/czech/guidelines/documents/wto_agreement_cs.pdf
- Světová obchodní organizace (WTO). In: Informační centrum OSN v Praze [online]. 2005 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=134>
- WTO - Světová obchodní organizace. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. 2011 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/wto_svetova_obchodni_organizace/
- BÍNA, Jaroslav. Celní řízení. Brno, 2008/2009. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a národního hospodářství.
- Celní správa České republiky. Celní správa České republiky [online]. 2009 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

